

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน
วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสตรีพัทลุง

ชมนวรรณ เกื้อเส้ง
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนสตรีพัทลุง
อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง

ชื่อผู้ศึกษา : นางสาวธมนวรรณ เกื้อเส้ง

ปีการศึกษา : 2558

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย (1) เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 เล่ม (2) คู่มือการจัดการเรียนรู้ วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 จำนวน 11 แผน (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple choice) 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ (4) แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 81.60/83.17 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษานี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก นางสุรางค์ ธรรมชาติ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณนางลัดดา แก้วพูล ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสตรีพัทลุง นางภักดา รัตนพงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม นครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นางวาสนา พิเคราะห์ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีพัทลุง ปฏิบัติหน้าที่ในงานวัดผลและประเมินผล ที่กรุณาให้คำแนะนำตลอดจน ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณนายสาวิทย์ บุญประเสริฐ ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง พัทลุง จังหวัดพัทลุง ที่ได้ให้คำแนะนำ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการศึกษา ตลอดจนคอย ให้กำลังใจในการดำเนินการศึกษามาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้ศึกษามา โดยตลอด เป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ธมนวรรณ เกื้อเส้ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมติฐานของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี	17
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง	19
แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียน.....	27
แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	33
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	36
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย;	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
แบบแผนการวิจัย	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการศึกษา	72
อภิปรายผลการศึกษา	72
ข้อเสนอแนะ	76
บรรณานุกรม	77
ประวัติผู้ศึกษา.....	78

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	แสดงแบบแผนการวิจัย One Group Pretest-Posttest Desing.....	48
2	แสดงผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1	66
3	แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนที่เรียนด้วย เอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	67
4	แสดงคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1ที่มีต่อเอกสารประกอบ การเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208	68
5	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้ สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนักเรียน จำนวน 3 คน	109
6	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้ สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนักเรียน จำนวน 10 คน	110
7	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้ สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนักเรียน จำนวน 33 คน	111
8	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้ สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากนักเรียน จำนวน 30 คน	113
9	ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้ สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	115
10	แสดงค่าความยากง่าย (p) และอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบจำนวน 40 ข้อ	116
11	แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและ หลังเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208	118
12	การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้	122
13	การประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบการเรียน	125
14	การประเมินดัชนีความสอดคล้อง ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	128
15	การประเมินความเหมาะสมของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน	130

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	47
2	51
3	55
4	57
5	59

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกาศใช้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ส่งผลให้การศึกษาได้ปรับเปลี่ยนโฉมใหม่ไปสู่การปฏิรูปที่มีคุณภาพสูงสุด โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการปฏิรูปการศึกษา ดังในมาตรา 24 กำหนดว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาต้องจัดเนื้อหา สาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนต้องสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน อำนวยความสะดวกให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้สอนและนักเรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้โดยการส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่งทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ รู้จักแก้ปัญหา ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 8-9)

นโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้โรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ไม่จำกัดอยู่แต่เฉพาะในหนังสือแบบเรียนและคำสอนของครูในชั้นเรียน นักเรียนควรมีโอกาสได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่น ห้องสมุดโรงเรียนเป็นรากฐานของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นศูนย์กลางและเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นศูนย์กลางของข้อมูลการเรียนการสอน เป็นศูนย์กลางของการค้นคว้า เป็นศูนย์กลางของความงามทางด้านจิตใจ และเป็นศูนย์กลางของ

การแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด สนองต่อการปฏิรูปการศึกษาเพราะห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่มีการจัดมวลประสบการณ์ทั้งมวลให้แก่เด็กตามการปฏิรูปการเรียนรู้ เดิมคำว่าห้องสมุดมีความหมายว่าเป็นสถานที่เก็บรวบรวมหนังสือไว้ให้ผู้ที่สนใจอ่าน เรียนรู้ ค้นคว้า แต่ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศมีมากขึ้น นอกจากให้บริการด้านหนังสือประเภทต่าง ๆ แล้ว ยังมีการนำสื่อที่ทันสมัยมาให้บริการในห้องสมุดมากขึ้น ทำให้การเรียกชื่อห้องสมุดเปลี่ยนไป แต่ในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปยังคงเรียกว่าห้องสมุด

ยุคปฏิรูปการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าเมื่อพัฒนาหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ความต้องการใช้ห้องสมุดเด่นชัดมากขึ้น เพราะหลักสูตรใหม่นี้มีจุดเน้นให้นักเรียนมีความสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถทำงานเป็นกลุ่ม ได้นำกระบวนการวิทยาศาสตร์มาใช้ในการเรียนรู้มากขึ้น ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีในโรงเรียน ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวโดยจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้า การให้ความรู้และการฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลที่ถูกต้องจากแหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว รวมถึงการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมการอ่านด้วย

โรงเรียนสตรีพัทลุง ได้ประเมินความรู้และทักษะการใช้ห้องสมุดของนักเรียน พบว่านักเรียนยังขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดระบบทรัพยากรสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องระบบการแบ่งหมวดหมู่หนังสือ กระบวนการในการสืบค้นข้อมูล วิธีการในการใช้บริการต่าง ๆ ของห้องสมุด ซึ่งเป็นอุปสรรคให้นักเรียนไม่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลที่ต้องการได้ ไม่สามารถใช้บริการของห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการอ่าน ไม่สามารถเลือกอ่านสารสนเทศที่เหมาะสมตรงต่อความต้องการเพื่อพัฒนาความรู้ของตนเองและไม่เกิดเจตคติที่ดีในการอ่าน อีกทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนก็มีเนื้อหาจำนวนมาก ระยะเวลาในการเรียนเพื่อให้เกิดทักษะในการค้นคว้าไม่สอดคล้องกับกระบวนการในการค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ในการเรียนการสอนปกติไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนรู้ในระดับที่ไม่เท่ากัน ผู้สอนไม่สามารถให้ข้อมูลย้อนกลับแก่นักเรียนทุกคนในเวลาเดียวกัน รวมถึงกระบวนการเรียนการสอนที่ขาดสื่อที่เร้าความสนใจของนักเรียน

จากปัญหาดังกล่าวโรงเรียนสตรีพัทลุงจึงได้กำหนดให้มีการเปิดสอนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ เป็นรายวิชาสาระเพิ่มเติม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผู้ศึกษาเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้ทำการสอนในรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แต่ประสบปัญหา คือ ไม่มีสื่อที่เป็นเอกสารประกอบการเรียนสำหรับให้นักเรียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียน เนื่องจากเป็นรายวิชาสาระเพิ่มเติมผู้ศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นของเอกสารประกอบการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง มีหัวข้อครบถ้วนตามรายละเอียดของวิชา และมีความหมายครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เช่น ความหมาย เนื้อหา กิจกรรมและวิธีสอน อุปกรณ์ที่ใช้และวิธีวัดผลประเมินผล ช่วยประหยัดเวลาสอนของครู ทำให้ครูมีโอกาสให้ความสนใจดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้น ผู้ศึกษาเห็นว่าการสร้างเอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ เพื่อนำมาเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้งานห้องสมุด โรงเรียน และสามารถใช้องสมุดเพื่อแหล่งเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลการศึกษาวิจัยที่ยืนยันถึงประโยชน์และความสำคัญของเอกสารประกอบการเรียน ดังเช่น ผลการศึกษาของ

บุญสุวรรณ ชารพิศุทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา ง30283 งานห้องสมุด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากศึกษาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด สูงกว่าก่อนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษาของ

ไพรินทร์ จันทร์สุก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้น ผู้ศึกษามีความคาดหวังว่าเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ที่พัฒนาขึ้นจะช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูมีสื่อการสอนที่ชัดเจน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาพัฒนาในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษา

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ที่พัฒนามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 อยู่ในระดับมาก

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษากการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของเอกสารประกอบการเรียนในครั้งนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่เรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 525 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรที่ศึกษาสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น คือ เอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้คือเนื้อหาในรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่องห้องสมุด

หน่วยที่ 2 เรื่องแหล่งเรียนรู้

หน่วยที่ 3 เรื่องทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

หน่วยที่ 4 เรื่องหนังสืออ้างอิง

หน่วยที่ 5 เรื่องการจัดหมู่และการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. เอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ที่ผู้รายงานจัดทำขึ้น ได้ประกอบไปด้วยเนื้อหาย่อย จัดเป็น 5 หน่วย คือ หน่วยที่ 1 เรื่องห้องสมุด หน่วยที่ 2 เรื่อง แหล่งเรียนรู้ หน่วยที่ 3 เรื่องทรัพยากรสารสนเทศ หน่วยที่ 4 เรื่องหนังสืออ้างอิง และหน่วยที่ 5 เรื่องการจัดหมู่และการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

2. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน

ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน หมายถึง คุณภาพของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อนำไปใช้แล้ว ทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกหน่วย ระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนครบทุกหน่วยคิดเป็นร้อยละ 80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในด้านสติปัญญา คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ และด้านการนำความรู้ไปใช้ ซึ่งวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้หลังเรียนครบทุกหน่วย เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบวัดความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาหน่วยที่ 1-5 วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

5. ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่ผู้รายงานสร้างขึ้น

6 แบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัด หาค่า ระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 14 ข้อ

7 เอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง สื่อเอกสารสำหรับใช้ประกอบการเรียนวิชา ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 5 หน่วย ประกอบด้วย หน่วยที่ 1 เรื่อง ห้องสมุด หน่วยที่ 2 เรื่อง แหล่งเรียนรู้ หน่วยที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด หน่วยที่ 4 เรื่อง หนังสืออ้างอิง และหน่วยที่ 5 เรื่อง การจัดหา และการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

8. ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ

ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ หมายถึง วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ เป็นวิชาสาระเพิ่มเติมตามหลักสูตรสถานศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ได้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ของผู้เรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ทราบความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208
4. ผู้สอนใช้กระบวนการส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ และค้นคว้าได้ด้วยตนเอง
5. ผู้เรียนมีความสุข สนใจ กระตือรือร้นที่จะเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208
6. เป็นแนวทางสำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับใช้และพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน ในรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศระดับชั้นอื่น ๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่สำคัญมาใช้ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง
4. แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียน
5. แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
6. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

- 2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
- 2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
- 2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 3.1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
- 3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- 5.2 ซื่อสัตย์สุจริต
- 5.3 มีวินัย
- 5.4 ใฝ่เรียนรู้
- 5.5 อยู่อย่างพอเพียง
- 5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 5.7 รักความเป็นไทย
- 5.8 มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดให้ผู้เรียน เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 6.1 ภาษาไทย
- 6.2 คณิตศาสตร์
- 6.3 วิทยาศาสตร์
- 6.4 สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 6.5 สุขศึกษาและพลศึกษา
- 6.6 ศิลปะ
- 6.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 6.8 ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้

ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุถึงที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

7.1 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)

7.2 ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6)

8. สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

8.1 ภาษาไทย : ความรู้ ทักษะและวัฒนธรรมการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร ความชื่นชมการเห็นคุณค่าภูมิปัญญา ไทย และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

8.2 คณิตศาสตร์ : การนำความรู้ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในการแก้ปัญหา การดำเนินชีวิต และศึกษาต่อ การมีเหตุผล มีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์

8.3 วิทยาศาสตร์ : การนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และจิตวิทยาศาสตร์

8.4 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม : การอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

8.5 สุขศึกษาและพลศึกษา : ความรู้ ทักษะและเจตคติในการสร้างเสริมสุขภาพ พละนาถนอมขงตนเองและผู้อื่น การป้องกันและปฏิบัติต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มีผลต่อสุขภาพอย่างถูกวิธีและ ทักษะในการดำเนินชีวิต

8.6 ศิลปะ : ความรู้และทักษะในการคิดริเริ่ม จินตนาการ สร้างสรรค์งานศิลปะ สุนทรียภาพและการเห็นคุณค่าทางศิลปะ

8.7 การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ความรู้ ทักษะ และเจตคติในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี

8.8 ภาษาต่างประเทศ : ความรู้ทักษะ เจตคติ และวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศ ในการสื่อสาร การแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ

9. การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝัง เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญ ให้ผู้เรียนบรรลุ ตามเป้าหมาย

9.1 หลักการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดหลักว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ ยึดประ โยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

9.2 กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัย กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการ สร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา

กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้การเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการเหล่านี้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝน พัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.3 การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

9.4 บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

9.4.1 บทบาทของผู้สอน

- 1) ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทำทายความสามารถของผู้เรียน
- 2) กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนด้านความรู้และทักษะ กระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการและความสัมพันธ์รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 3) ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย
- 4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
- 5) จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- 6) ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน
- 7) วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

9.4.2 บทบาทของผู้เรียน

- 1) กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
- 2) เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ สังเคราะห์
ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3) ลงมือปฏิบัติจริง สรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง และนำความรู้ไป
ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 4) มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู
- 5) ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

10. สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้เป็นเครื่องมือส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียน
เข้าถึงความรู้ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะตามมาตรฐานของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
สื่อการเรียนรู้มีหลากหลายประเภท ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีและเครือข่ายการ
เรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีในท้องถิ่น การเลือกใช้สื่อควรเลือกให้มีความเหมาะสมกับระดับพัฒนาการ และ
ลีลาการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียน

การจัดหาสื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจัดทำและพัฒนาขึ้นเองหรือ
ปรับปรุงเลือกใช้อย่างมีคุณภาพจากสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวเพื่อนำมาใช้ประกอบในการจัดการ
เรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมและสื่อสารให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีอย่าง
พอเพียง เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานที่
เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อการเรียนรู้ ระบบสารสนเทศการเรียนรู้
และเครือข่ายการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพทั้งในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อการศึกษาค้นคว้า และ
การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน สังคมโลก
2. จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน เสริมความรู้
ให้ผู้สอน รวมทั้งจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้
3. เลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย
สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. ประเมินคุณภาพของสื่อการเรียนรู้ที่เลือกใช้อย่างเป็นระบบ
5. ศึกษาค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของ
ผู้เรียน

6. จัดให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

ในการจัดทำ การเลือกใช้ และการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ในสถานศึกษา ควรคำนึงถึงหลักการสำคัญของสื่อการเรียนรู้ เช่น ความสอดคล้องกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ การเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียน เนื้อหาที่มีความถูกต้อง และทันสมัย ไม่กระทบความมั่นคงของชาติ ไม่ขัดต่อศีลธรรม มีการใช้ภาษาที่ถูกต้อง รูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่ายและน่าสนใจ

11. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระสำคัญของสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ ดังนี้

1. ทำไมต้องเรียนการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพ และเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

2. เรียนรู้อะไรในการงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีมุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัว และสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

2.2 การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของ เครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.4 การอาชีพ เป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และมีทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรมและลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของเครื่องใช้ หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยีในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เข้าใจ เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นข้อมูลการเรียนรู้ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

4. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรมีคุณภาพ ดังนี้

4.1 เข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการกลุ่มในการทำงาน มีทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการ มีลักษณะนิสัยการทำงาน ที่เสียสละ มีคุณธรรม ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง และมีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า

4.2 เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยีและระดับของเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ สร้างสิ่งของเครื่องใช้หรือวิธีการ ตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยถ่ายทอดความคิดเป็นภาพฉายเพื่อนำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือแบบจำลองความคิดและการรายงานผล เลือกใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต

สังคม สิ่งแวดล้อม และมีการจัดการเทคโนโลยีด้วยการลดการใช้ทรัพยากรหรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.3 เข้าใจหลักการเบื้องต้นของการสื่อสารข้อมูล เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หลักการและวิธีแก้ปัญหา หรือการทำโครงการด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะการค้นหาข้อมูล และการติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม การใช้คอมพิวเตอร์ ในการแก้ปัญหาสร้างชิ้นงานหรือโครงการจากจินตนาการ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนองาน

4.4 เข้าใจแนวทางการเลือกอาชีพ การมีเจตคติที่ดีต่อและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ วิธีการหางานทำ คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับการมีงานทำ วิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ต่ออาชีพที่สนใจและประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ ความถนัด และความสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3-23)

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง

หลักสูตร โรงเรียนสตรีพัทลุง พุทธศักราช 2551 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1. วิสัยทัศน์

หลักสูตรโรงเรียนสตรีพัทลุง พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนานักเรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ท้องถิ่นพัทลุง

2. หลักการ

หลักสูตรโรงเรียนสตรีพัทลุง พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ มีคุณภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนา และเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย สำหรับพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล และภาคภูมิใจเอกลักษณ์ท้องถิ่นพัทลุง
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นพัทลุง
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรโรงเรียนสตรีพัทลุง พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

โรงเรียนสตรีพัทลุงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญที่สอดคล้องกับสมรรถนะของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 5 ประการดังนี้

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น สังคม และประเทศชาติ

4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง เพื่อน ครอบครัว ชุมชน และสังคม

4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆและมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์โรงเรียนสตรีพัทลุง

ในการพัฒนานักเรียนโดยอาศัยหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนสตรีพัทลุงมุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

- 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ
- 1.2 ศรัทธา ยึดมั่นและปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา
- 1.3 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต

- 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งกาย วาจา ใจ

3. มีวินัย

- 3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน

และสังคม

4. ใฝ่เรียนรู้

- 4.1 ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรม
- 4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปลงเป็นองค์ความรู้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง

- 5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
- 5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

- 6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน
- 6.2 ทำงานด้วยความเพียร และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย

- 7.1 ภาควิชาในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและมีความกตัญญูกตเวที
- 7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาพัทลุง

8. มีจิตสาธารณะ

- 8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจไม่หวังผลตอบแทน
- 8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

รายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

รายวิชาพื้นฐาน

ง21101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง21102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง22101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง22102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง23101 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง23102 การงานอาชีพและเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต

รายวิชาเพิ่มเติม

ง23201 งานช่างพื้นฐาน	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง23202 งานช่างพื้นฐาน	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20101 การปลูกพืชสมุนไพร	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20202 การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20203 การแกะสลักตกแต่งผักผลไม้	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20204 งานประดิษฐ์ดอกไม้ใบตอง	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20205 การผสมดินปลูก	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20206 การปลูกพืชผักสวนครัว	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20207 ตารางการทำงาน	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20208 ห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20209 การผลิตพันธุ์ไม้	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20210 บัญชีเบื้องต้น	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20211 พิมพ์ดีดไทย	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20212 พิมพ์ดีดภาษาอังกฤษ	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20213 คอมพิวเตอร์สำนักงาน	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20214 การจัดการฐานข้อมูลเบื้องต้น	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20215 คอมพิวเตอร์สร้างสรรค์	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20216 ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต

ง20217 การออกแบบเทคโนโลยี	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20218 งานธุรกิจทั่วไป	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20219 ออกแบบ	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20220 อาหารไทย	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20222 ช่างเสริมสวยเบื้องต้น	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20223 ช่างตกแต่งภายใน	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20224 อาหารว่าง	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20225 การปลูกผักตามแนวทาง เศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต
ง20226 งานประดิษฐ์จากวัสดุท้องถิ่น	จำนวน 40 ชั่วโมง	1.0 หน่วยกิต

แนวคิดเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียน

ความหมายของเอกสารประกอบการเรียน

เดือนฉาย ศรีสวัสดิ์ (2541, หน้า 13-14) กล่าวว่าเอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นมา เพื่อเป็นคู่มือในการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยมี จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครอบคลุมครบถ้วนตาม คำอธิบายรายวิชานั้นๆ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 12) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียน หมายถึง เอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนของครู หรือประกอบการเรียนของนักเรียนใน วิชาใดวิชาหนึ่ง ควรมีหัวเรื่อง จุดประสงค์ เนื้อหา สารและกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ตามที่หลักสูตรกำหนด

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของเอกสารประกอบการเรียนว่า คือ เอกสารหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสอน (หรือการจัดการเรียนรู้) วิชาใดวิชาหนึ่ง ตามหลักสูตรที่ ใช้ในสถานศึกษา มีหัวข้อและเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนตามรายละเอียดของวิชาที่กำหนดไว้ ในหลักสูตร

จากที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนมีลักษณะเป็นสื่อการเรียนการสอน ประเภทหนึ่งที่เป็นตัวนำเสนอเนื้อหาวิชาด้วยตัวของมันเอง โดยเอกเทศและเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการ และ ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีครูผู้สอนเป็น ผู้ส่งผ่าน ไปสู่ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับรู้ประสบการณ์หลาย ๆ อย่างตามแนวทางที่ถูกต้อง

ส่วนประกอบของการเขียนเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน ไม่มีรูปแบบที่จำเพาะเจาะจง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ ผู้ผลิต ที่จะคำนึงถึงลักษณะการนำไปใช้และกลุ่มผู้เรียนเป็นสำคัญ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 23) กล่าวถึงส่วนประกอบของเอกสาร ประกอบการเรียนไว้ดังนี้

1. ส่วนนำ ควรมีส่วนประกอบ ดังนี้
 - 1.1 ปกนอก
 - 1.2 ปกใน
 - 1.3 คำนำ
 - 1.4 สารบัญ
 - 1.5 คำชี้แจง

2. ส่วนเนื้อหา อาจแบ่งเป็นเรื่องย่อย หรือเป็นตอนตามลักษณะของเนื้อหา ควรมีส่วนประกอบ ดังนี้

- 2.1 ชื่อบท หรือชื่อหน่วย หรือชื่อเรื่อง
- 2.2 หัวข้อเรื่องย่อย
- 2.3 กิจกรรมหลัก
- 2.4 จุดประสงค์
- 2.5 เนื้อหาโดยละเอียด หรือใบความรู้
- 2.6 แบบฝึก หรือใบงาน
- 2.7 บทสรุป (ถ้ามี)

อาจมีข้อทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ เพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วย

3. ส่วนอ้างอิง อาจอยู่ส่วนท้ายของเนื้อหาในแต่ละตอน หรืออยู่ท้ายของเล่มเอกสาร ควรมีส่วนประกอบ ดังนี้

- 3.1 เอกสารอ้างอิงประจำบท
- 3.2 ภาคผนวก เช่น ข้อทดสอบ เฉลย หรือแนวคำตอบ

นคร พันธุ์ณรงค์ (2538, หน้า 42) ได้เสนอส่วนประกอบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ลำดับหน่วยการเรียนรู้และชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สาระสำคัญ
4. เนื้อหา
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล
8. ตำราและหนังสืออ่านประกอบ
9. แบบทดสอบท้ายหน่วย

พอสรุปได้ว่า ส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียนประกอบด้วยส่วนสำคัญ คือ ส่วนนำ ส่วนเนื้อหา และส่วนอ้างอิง ทั้ง 3 ส่วนจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ จากการศึกษาเอกสารประกอบการเรียน ผู้ศึกษามีความเห็นว่าส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียนมีรูปแบบที่สอดคล้องกับส่วนประกอบของเอกสารทางวิชาการ ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียนครั้งนี้

ผู้ศึกษาได้นำรูปแบบของเอกสารประกอบการเรียนที่ สุนันทา สุนทรประเสริฐได้เสนอไว้มาเป็นแนวทางในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน โดยกำหนดส่วนประกอบของเอกสารประกอบการเรียน ดังนี้ (1) ส่วนนำประกอบด้วย ปกนอก ปกใน คำนำ และสารบัญ (2) ส่วนเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน และแบบฝึกหัด (3) ส่วนท้ายประกอบด้วย ภาคผนวก และบรรณานุกรม

ประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียน

เอกสารประกอบการเรียน เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนซึ่งมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนและนักเรียน มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของเอกสารประกอบการเรียนไว้ ดังนี้

กิดานันท์ มะลิตอง (2543, หน้า 112) กล่าวว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามอัตราความสามารถของแต่ละบุคคล
2. เหมาะสำหรับการอ้างอิงหรือทบทวน
3. สะดวกในการแก้ไขและปรับปรุงเนื้อหาใหม่
4. เหมาะสำหรับการเรียนรู้ที่วิธีหนึ่ง
5. ช่วยลดบทบาทของครูในการสอน มุ่งเน้นการสอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตรในปัจจุบัน
6. ช่วยพัฒนาความคงที่ของเนื้อหา
7. เพื่อเป็นแหล่งความรู้ เป็นเครื่องมือกำหนดบทบาท
8. เป็นสื่อการเรียนการสอน
9. เพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน
10. เป็นตัวเชื่อมระหว่างครูกับนักเรียนที่จะทำให้ความเข้าใจเนื้อหาตรงกัน และถ่ายทอดเข้าสู่ตัวนักเรียน

รัชนิกร ทองสุคติ (2545, หน้า 101) กล่าวว่า การสร้างเอกสารประกอบการเรียนมีประโยชน์ดังนี้

1. ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษารายละเอียดแห่งวิชาตามโครงสร้างที่หลักสูตรแห่งวิชานั้น
2. ผู้เขียนได้ฝึกกำหนดขอบข่ายของเรื่องที่จะเขียน ตามคำอธิบายรายวิชานั้น ๆ เช่น หัวเรื่อง (Topic) หรือรายบทเรียน และหัวข้อย่อย (Sub-Topic)
3. ผู้เขียนได้ฝึกการค้นคว้าแหล่งวิชาต่าง ๆ ที่จะประกอบการเขียนตามรายบทและขอบข่ายที่ผู้เขียนได้กำหนดขอบข่ายไว้

4. ผู้เขียนได้ฝึกใช้เชิงอรรถ จัดทำบรรณานุกรม อ้างอิงเพื่อให้ง่ายต่อการใช้ออกสาร ประกอบการเรียนวิชานั้นมีความสมบูรณ์ขึ้น หรือสำหรับนักศึกษาที่สนใจจากค้นคว้าศึกษา รายละเอียดเพิ่มเติมได้

5. ผู้เขียนได้เตรียมกำหนดแนวการสอนตามลักษณะบทเรียน โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เหมาะสมที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนบทเรียนนั้น ๆ ได้ดี

6. ผู้เขียนได้มีโอกาสศึกษาโครงสร้างจากคำอธิบายรายวิชา เพื่อช่วยให้เข้าใจได้ว่า เนื้อหาตามคำอธิบายรายวิชานั้น อาจเป็นหัวข้อหรือหัวข้อย่อยที่อยู่ในหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งและอาจสลับหัวข้อเพื่อความสะดวกในการศึกษา หรือเพื่อช่วยให้เนื้อหานั้นเกิดความต่อเนื่องกันเป็นอย่างดี

7. ช่วยให้ผู้เขียนได้สังเกตเห็นลักษณะการจัดเนื้อหาวิชา จากคำอธิบายรายวิชานั้นว่า กว้างแคบ มีข้อบกพร่อง หรือจุดเด่นที่ควรจะต้องดัดแปลง ปรับปรุง เพิ่มเติม หรือเน้นย้ำแล้วแต่กรณี การเขียนเอกสารประกอบการเรียน จะต้องยึดโครงสร้างตามคำอธิบายรายวิชาโดยถือหลักว่าเพิ่มเติมบทเรียนหรือหัวข้อย่อยได้ แต่จะตัดทอนหัวข้อหรือหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งไม่ได้โดยเด็ดขาด

ข้อควรพิจารณาในการผลิตเอกสารประกอบการเรียน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 4 – 5) กล่าวว่า ก่อนที่จะเขียนเอกสารประกอบการเรียน ผู้เขียนควรจะต้องทราบถึงเทคนิคการเขียนและข้อควรพิจารณาบางประการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

ควรพิจารณาถึงกลุ่มเป้าหมายในด้านจิตวิทยา วุฒิภาวะ และวัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้เรียนในแต่ละระดับย่อมมีความต้องการแตกต่างกัน ทั้งในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ และขนาดตัวอักษรที่ใช้ในเอกสารประกอบการสอน

2. การกำหนดเนื้อหา

การกำหนดเนื้อหา ต้องมีความถูกต้องและเหมาะสม ความถูกต้อง ได้แก่ การมีเนื้อหาสาระตามที่หลักสูตรกำหนด มีความเที่ยงตรงของข้อมูลที่น่าเสนอมีความชัดเจนทันสมัยเป็นปัจจุบัน ไม่กำกวมสับสน หรือเบี่ยงเบนข้อเท็จจริง ส่วนความเหมาะสม ได้แก่ ความยากง่ายของเนื้อหาสาระ โดยพิจารณาถึงในด้านวัยวุฒิ ประสบการณ์และพื้นฐานของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การเรียบเรียงถ้อยคำ

การเรียบเรียงถ้อยคำ เป็นเทคนิคสำคัญในการนำเสนอเนื้อหา ควรคำนึงถึงรูปแบบการเขียนให้สั้น กระชับรัด แต่ได้ใจความไม่มีคำขยายที่ทำให้เยิ่นเย้อโดยไม่จำเป็น

การเว้นวรรคตอน ควรฝึกให้เป็นนิสัย เพราะการเขียนโดยไม่เว้นวรรคตอนหรือเว้นวรรคตอนผิดที่ อาจจะทำให้ผิดความหมายและเกิดความเสียหายต่อผู้เรียนได้

การย่อหน้า ควรย่อหน้าเมื่อเปลี่ยนประเด็นของเนื้อหา หรือเพื่อต้องการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมเป็นสำคัญ

4. การใช้ภาษา

การใช้ภาษา ควรเขียนให้อ่านง่ายและเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว คำนึงถึงเนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายในการที่จะสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำซ้ำซากและเล่นคำจนผู้เรียนสับสน

5. เทคนิคการนำเสนอ

เทคนิคในการนำเสนอ ควรจะต้องมีความน่าสนใจ เร้าใจ ชวนให้ติดตามใคร่รู้ใคร่ศึกษาต่อไป ไม่บรรจุความรู้และข้อมูลที่อัดแน่นจนเกินไป ควรมีการสร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนกับผู้เรียน การสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารในเชิงการพูดคุยเสมือนตัวหนังสือมีวิญญูญาณ การใช้ภาพประกอบการนำเสนอก็เป็นเทคนิคหนึ่งที่จะช่วยเร้าความสนใจหรือเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาที่เป็นนามธรรมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ควรใช้ภาษาที่สอดคล้องกับเนื้อหา มีขนาดพอเหมาะ และมีความชัดเจน มีเทคนิคการใช้คำถามที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การค้นหาคำตอบในเนื้อหา จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ตนกำลังศึกษามากขึ้น การมีกิจกรรม แบบฝึกหัด แบบประเมินผล หรือแบบทดสอบ ล้วนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การใช้เอกสารประกอบการเรียนบรรลุจุดประสงค์ได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า ข้อควรพิจารณาในการผลิตเอกสารประกอบการเรียน คือ การที่เรากำหนดเป้าหมาย กำหนดเนื้อหา การเรียบเรียงถ้อยคำ การใช้ภาษาและเทคนิคการนำเสนอจะช่วยให้การผลิตเอกสารนั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการเรียน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 6) กล่าวว่า ขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการเรียน จะเหมือนกับขั้นตอนการผลิตสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอนทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการเรียนการสอนซึ่งอาจได้มาจากการสังเกตปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำการสอน การบันทึกปัญหาระหว่างการสอน และการศึกษาและการวิเคราะห์ผลการเรียน
2. ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เพื่อวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ และกิจกรรม
3. เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นบทเป็นตอน หรือเป็นเรื่องเพื่อแก้ปัญหาที่พบ
4. ศึกษารูปแบบของการเขียนเอกสารประกอบการสอน และกำหนดส่วนประกอบภายในของเอกสารประกอบการสอน

5. ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมากำหนดเป็นจุดประสงค์ เนื้อหา วิธีการ และสื่อประกอบเอกสารในแต่ละบทหรือแต่ละตอน

6. เขียนเนื้อหาในแต่ละตอน รวมทั้งภาพประกอบ แผนภูมิ และข้อทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

7. ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

8. นำไปทดลองใช้ในห้องเรียน และเก็บบันทึกผลการใช้

9. นำผลที่ได้มาใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง (อาจทดลองใช้มากกว่า 1 ครั้ง เพื่อปรับปรุงเอกสารประกอบการสอนนั้นให้สมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด)

10. นำไปใช้จริงเพื่อแก้ปัญหาที่พบจากข้อ 1

พอสรุปขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการเรียน ได้ดังนี้ ขั้นการวางแผน ขั้นการจัดเอกสารประกอบการสอน ขั้นการพัฒนาและปรับปรุง และขั้นนำไปใช้ทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

แนวทางการเขียนเอกสารประกอบการเรียน

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544, หน้า 7 – 8) กล่าวว่า การเขียนเอกสารประกอบการเรียนในแต่ละหัวข้อ จะสรุปเป็นสังเขปได้ดังนี้

ปกนอก ควรบอกประเภทของนวัตกรรม คือ เอกสารประกอบการเรียน แล้วตามด้วยวิชา ชั้น และชื่อเรื่องตามลำดับ อาจมีภาพประกอบเพื่อเพิ่มความสนใจได้ตามความเหมาะสม

ปกใน มีเนื้อหาเช่นเดียวกับปกนอก

คำนำ ควรประกอบด้วย

- วัตถุประสงค์ในการจัดทำ
- มีส่วนประกอบกี่ตอน กี่เรื่อง อะไรบ้าง ควรเขียนสั้น ๆ เพื่อสรุปความ
- มีประโยชน์แก่ใครบ้าง
- ขอบขอบคุณผู้ให้การช่วยเหลือสนับสนุน

สารบัญ เป็นการแสดงโครงสร้างของเนื้อหาแต่ละตอนว่าอยู่หน้าใด

คำชี้แจง เป็นการบอกกล่าวให้ผู้สอนและผู้เรียนได้เตรียมการ ก่อนการนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ รวมทั้งเสนอแนะขั้นตอนการนำไปใช้ตามลำดับและแสดงถึงความต่อเนื่องของเอกสารที่จะต้องสัมพันธ์ หรือเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน โดยทั่วไป

ชื่อบทหรือชื่อเรื่อง ควรตั้งชื่อบท หรือชื่อเรื่อง ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมดในชุดนั้น

หัวข้อเรื่องย่อย จะเป็นชื่อหัวข้อเนื้อหาที่จะเรียน โดยเรียงลำดับก่อนหลังตามเนื้อหาที่จะเรียนในเรื่องนั้น

จุดประสงค์การเรียนรู้ ให้เขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม สอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรม สามารถวัดและประเมินผลได้อย่างครอบคลุม และชัดเจน

กิจกรรมหลัก จะบอกถึงกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติตามลำดับก่อนหลังเพื่อเป็นการวางแผนการเรียนหรือเตรียมสื่ออื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ไว้ล่วงหน้า

กล่าวโดยสรุป การใช้เอกสารประกอบการเรียนกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาให้คำนึงถึงธรรมชาติ คุณลักษณะผู้เรียน คำนึงถึงเนื้อหาที่ผู้สอน กำหนดวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด ยึดหลักการใช้สื่อที่หลากหลาย มีการทดลองก่อนนำไปใช้ และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อและใช้สื่อที่ผลิตขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการวางแผนการจัดการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างมีระบบ เป็นลายลักษณ์ และเป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2543, หน้า 1) ให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึงแผนการ หรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาหนึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลำลี รักสุทธิ (2544, หน้า 78) ให้ความหมายว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นการนำราย วิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อใช้สอนในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยกำหนดเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์ของการเรียนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สภาพของผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

เอกรินทร์ สิมหาศาล (2545, หน้า 409) ได้กล่าวถึงการวางแผนการเรียนรู้ไว้ ดังนี้ การวางแผนการเรียนรู้เป็นการจัด โปรแกรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เพื่อดำเนินการให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การวางแผนจัดการเรียนรู้จึงต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ การเรียนรู้ ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งในชุมชน ประเทศและสังคมโลก

พอสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการลำดับ ขั้นตอนกิจกรรม การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล ตามเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นแนวในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแก่ครูให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอนการเรียนรู้อุปกรณ์ เทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

สำลี รักสุทธี (2544, หน้า 78) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ว่ามีความสำคัญ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่น ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อและสภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น ตลอดจนการเชื่อมโยง สัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย
2. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นใจในการสอนมากขึ้นท่านจะเหมือนนักรบที่เดินลงสนามอย่างองอาจกล้าหาญ
3. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เทียบตรง เสนอแนะแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น
4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

5. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครูที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย

พอสรุปความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือของครูสำหรับใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ โดยการวางแผนและการเตรียมการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

ขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2545, หน้า 139-140) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้วมาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. ตั้งชื่อแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้รายปี/รายภาค ที่เลือกไว้เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ลินน์ มอริส (Lynn Morris) ที่ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ต้อง
 - 4.1 บรรยายจุดหมายปลายทาง ไม่ใช่วิธีการ
 - 4.2 สะท้อนถึงระดับต่าง ๆ ของทักษะที่เกิด
 - 4.3 ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม และใช้องค์ประกอบ 3 ส่วน ของโรเบิร์ต เมจเจอร์ (Robert Mager) คือ
 - 4.3.1 พฤติกรรม (Overall Behavior)
 - 4.3.2 สถานการณ์หรือเงื่อนไข (Important Conditional)
 - 4.3.3 เกณฑ์ (Criterion)
5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับหัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตามธรรมชาติวิชา
6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้จะเป็นเนื้อหาใหม่ของมวลเนื้อหาที่กำหนดไว้ที่จำเป็นต้องสอน
7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหานั้น ๆ
8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม

9. เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้
ที่เลือกมา เช่น รูปภาพ บัตรคำ วิดีทัศน์

10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงขั้นตอนการสอน
ตามธรรมชาติวิชา ตามจุดประสงค์นำทาง และควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการ
เรียนรู้ รวมทั้งสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เข้าไว้ในแต่ละขั้นตอนด้วย

11. กำหนดการวัดผลประเมินผลโดยระบุวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดระหว่าง
เรียน ตามจุดประสงค์ย่อย/นำทาง และที่เกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบแผนการจัดการเรียนรู้
โดยใช้วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้
การทำงานกลุ่ม ฯลฯ

แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมสุข ศรีสุข (2542, หน้า 64) ให้ความหมายของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง
ความสำเร็จที่ได้รับจากความรู้ความสามารถ หรือทักษะหรือผลของการเรียนการสอนหรือผลงานที่
เด็กได้จากการประกอบกิจกรรมส่วนนั้น ๆ ก็ได้จากความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ดังกล่าว สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ผลของการเรียนการสอนที่รวมถึงความรู้
ความสามารถ และทักษะกระบวนการ โดยแสดงออกเป็นพฤติกรรมซึ่งสามารถวัดได้ 3 ด้าน คือ
ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

พนารัตน์ วัดไทยสง (2544, หน้า 33) ได้กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง
ความรู้และทักษะที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนภายหลังจากที่ได้ศึกษาและอบรมในเรื่องนั้นมาแล้ว ซึ่งวัด
พฤติกรรมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และทักษะกระบวนการ

สุทธิรัตน์ เลิศจตุรวิทย์ (2544, หน้า 43) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่รวมถึงความรู้ ความสามารถในการเรียนเข้าใจด้วยกัน แสดงออกเป็น
พฤติกรรม ที่สามารถวัดได้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย

ปิยนารถ เกษมสุข (2546, หน้า 40) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง
ความสามารถหรือความสำเร็จของบุคคลอันเกิดขึ้นเมื่อได้รับการพัฒนาจากการเรียนการสอน ทำให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรม หรือจากการ
สอน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้วิธีการทดสอบ ครูจะอาศัยเครื่องมือวัดช่วยในการศึกษาว่า นักเรียน
มีความรู้และทักษะมากน้อยเพียงใด วิธีวัดที่จะใช้มากที่สุด คือ การทดสอบ

พอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึง ผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ของแต่ละวิชาที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้วเป็นความสามารถในการเข้าถึงความรู้ การพัฒนาทักษะในการเรียน โดยอาศัยความพยายามและแสดงออกในรูปความสำเร็จ ซึ่งสามารถสังเกตและวัดได้โดยอาศัยเครื่องมือหรือแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งที่เป็นข้อเขียนและการปฏิบัติจริง

หลักการในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การเขียนแบบทดสอบโดยทั่วไปจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการสอบ ก่อนเขียนจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการสอบให้ชัดเจนว่าสอบไปทำไม และต้องการสอบอะไรบ้าง สิ่งที่ต้องการสอบนั้นจะต้องกำหนดในรูปของพฤติกรรมที่สามารถวัดได้

2. ความตรง (Validity) ข้อสอบที่ดีจะต้องสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะวัด กล่าวคือ ถ้าตั้งวัตถุประสงค์ไว้อย่างไร ข้อสอบที่สร้างขึ้นจะต้องวัดตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ เท่านั้น เช่น ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ว่า “นักเรียนสามารถบอกลักษณะที่ดีของข้อสอบปรนัยได้” ข้อสอบจะต้องถามเฉพาะเรื่องลักษณะที่ดีของข้อสอบปรนัย มิใช่ถามเรื่องอื่น นอกจากนั้นยังต้องพิจารณาระดับของวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น ต้องการวัดความจำ ข้อสอบก็ต้องวัดเพียงความจำ หรือถ้าต้องการวัดการแก้ปัญหา ข้อสอบที่สร้างก็ต้องวัดการแก้ปัญหา เป็นต้น

3. ความเป็นปรนัย (Objectivity) ความเป็นปรนัยของข้อสอบ หมายถึง

3.1 ความเป็นปรนัยในเรื่องของความถูกต้อง กล่าวคือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ต้องยอมรับว่าถูกต้อง

3.2 ความเป็นปรนัยในการให้คะแนน จะต้องมิเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่แน่นอน ไม่ขึ้นอยู่กับอารมณ์ของผู้ตรวจ ผู้ตรวจจะเป็นใครก็ตามจะตรวจให้คะแนน ได้เหมือนกัน

3.3 ความเป็นปรนัยในด้านภาษา คือ ผู้ตอบอ่านแล้วเข้าใจความหมายของเนื้อความได้อย่างแจ่มชัด และถูกต้องกับวัตถุประสงค์ของผู้ถาม เป็นความแจ่มชัดในการใช้ภาษา ข้อสอบที่ดีใคร ๆ อ่านข้อสอบนั้นก็ได้รับความหมายตรงกัน

4. ระดับความยาก (Difficulty Index) ข้อสอบที่ดีควรมีระดับยากพอเหมาะ คือ ไม่ยากไม่ง่ายเกินไป สำหรับผู้เรียน ผู้สอบ ถ้าข้อสอบยากเกินไปจะทำให้ผู้ตอบเดามากขึ้น ความยากของข้อสอบสำหรับข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ควรอยู่ระหว่าง 0.02 – 0.80 % ของผู้เข้าสอบทั้งหมด

5. ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ข้อสอบที่ดีจะต้องสามารถแยกแยะนักเรียนเก่งออกจากกันได้ ควรจะตอบคำถามได้ถูกต้องจะต้องขึ้นอยู่กับกรรมมีความรู้ในเรื่องนั้นมิใช่เป็นการบังเอิญหรือเดา โดยปกติข้อสอบที่มีอำนาจจำแนกจะเป็นข้อสอบที่นักเรียนเก่งตอบถูกมากกว่า

นักเรียนที่เรียนไม่เก่ง ข้อสอบที่นักเรียนเก่งตอบถูกน้อยกว่าที่นักเรียนไม่เก่งจะเป็นข้อสอบที่ไม่ดี ไม่ควรนำมาใช้ในการสอบวัดอย่างยิ่ง ปกติระดับค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบถือว่า มีคุณภาพ จะต้องมียาค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

6. ความเที่ยง และ ความตรง ของแบบทดสอบซึ่งเป็นข้อสอบทั้งหมดนี้ หมายถึง ผลการสอบจะได้ผลคงที่แน่นอน จะใช้แบบทดสอบนั้นก็ครั้งกับนักเรียนคนหนึ่ง คะแนนจะได้เท่าเดิม หรือใกล้เคียงกันทุกครั้ง ถ้าไม่มีตัวแปรอื่นที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เช่น การจำข้อสอบได้ สภาพจิตใจ และสภาพแวดล้อมต่างกันไป เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550, หน้า 97 – 98)

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร การสร้างแบบทดสอบ ควรเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาสาระและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ตารางวิเคราะห์หลักสูตรจะใช้เป็นกรอบในการออกข้อสอบ โดยระบุจำนวนข้อสอบในแต่ละเรื่องและพฤติกรรมที่ต้องการจะวัดไว้
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นพฤติกรรมที่เป็นผลการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งหวังจะเกิดขึ้นกับผู้เรียนซึ่งผู้สอนจะต้องกำหนดไว้ล่วงหน้าสำหรับเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และการสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง โดยการศึกษาตารางวิเคราะห์หลักสูตร และจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาและตัดสินใจเลือกใช้ชนิดของข้อสอบที่จะใช้วัดว่าจะเป็นแบบใด โดยต้องเลือกให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน แล้วศึกษาวิธีเขียนข้อสอบชนิดนั้นให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักและวิธีการเขียนข้อสอบ
4. เขียนข้อสอบ ผู้ออกข้อสอบลงมือเขียนข้อสอบตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตรและให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยอาศัยหลักและวิธีการเขียนข้อสอบที่ได้ศึกษามาแล้วในขั้นที่ 1-3
5. ตรวจสอบข้อสอบ เพื่อให้ข้อสอบที่เขียนไว้แล้วในขั้นที่ 4 มีความถูกต้องตามหลักวิชา มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามรายละเอียดที่กำหนดไว้ในตารางวิเคราะห์หลักสูตร ผู้ออกข้อสอบต้องพิจารณาทบทวนตรวจสอบอีกครั้งก่อนที่จะจัดพิมพ์และนำไปใช้ต่อไป
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง เมื่อตรวจทานข้อสอบเสร็จแล้วให้พิมพ์ข้อสอบทั้งหมด จัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับทดลองโดยมีคำชี้แจงหรือคำอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบ (Direction) และจัดวางรูปแบบการพิมพ์ให้เหมาะสม

7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ การทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบเป็นวิธีการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบก่อนนำไปใช้จริง โดยนำแบบทดสอบไปทดลองสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มที่ต้องการสอบจริง แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์และปรับปรุงข้อสอบให้มีคุณภาพ โดยสภาพการปฏิบัติจริงของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในโรงเรียนมักไม่ค่อยมีการทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ ส่วนใหญ่นำแบบทดสอบไปใช้ทดสอบแล้วจึงวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุงข้อสอบและนำไปใช้ในครั้งต่อ ๆ ไป

8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง จากผลการวิเคราะห์ข้อสอบ หากพบว่าข้อสอบข้อใดไม่มีคุณภาพหรือมีคุณภาพไม่ดีพอ อาจจะต้องตัดทิ้งหรือปรับปรุงแก้ไขข้อสอบให้มีคุณภาพดีขึ้น แล้วจึงจัดทำเป็นแบบทดสอบฉบับจริงที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

ในส่วนพฤติกรรมความรู้ที่ต้องการวัดนั้น ต้องจำแนกย่อยตามทฤษฎีโดเมนหนึ่ง ถ้าเป็นการวัดความรู้พุทธิพิสัย ตามทฤษฎีของ บลูม (Bloom, 1976, p 21) จำแนกพฤติกรรมออกเป็น 6 ระดับ คือ

1. ความรู้ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงการจำได้หรือระลึกได้
2. ความเข้าใจ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่า สามารถอธิบายได้ขยายความด้วยคำพูดของตนเองได้
3. การนำไปใช้ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงว่า สามารถแยกสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้อย่างมีความหมาย และเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ เหล่านั้นด้วย
4. การวิเคราะห์ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่สามารถแยกสิ่งต่าง ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้อย่างมีความหมาย และเห็นความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ เหล่านั้นด้วย
5. การสังเคราะห์ ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงความสามารถในการรวบรวมความรู้และข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกันอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้แนวทางใหม่ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาได้
6. การประเมินค่า ได้แก่ พฤติกรรมความรู้ที่แสดงถึงความสามารถในการตัดสินคุณค่าของสิ่งของหรือทางเลือกได้อย่างถูกต้อง

พอสรุปได้ว่า แบบทดสอบที่ดีนั้น ต้องสามารถวัดได้ครอบคลุมพฤติกรรมในการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย ต้องผ่านการวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อให้มีความเที่ยงตรง (Validity) มีความเชื่อมั่น (Reliability) และมีอำนาจจำแนก (Discrimination) อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสาร ตำรา และการสืบค้นทางสื่ออื่น ๆ ได้มีนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ ได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ความหมายของความพึงพอใจ

จิรนนท์ กัณทวงศ์ (2545, หน้า 25) กล่าวสรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีของบุคคลเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีต่อสิ่งนั้น ๆ

สุพัฒน์ ศรีสัมฤทธิ์ (2545, หน้า 30) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการตอบสนองตรงความต้องการของตน จึงทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีทำให้การปฏิบัติงานหรือกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้บรรลุผลสำเร็จ

กนกพร แถวโสภา (2547, หน้า 67) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจจากนักวิชาการไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวกดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2547, หน้า 126) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน

พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบ พอใจ กระตือรือร้น ที่จะปฏิบัติกิจกรรม ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ดังนั้นความพึงพอใจจึงเป็นปัจจัยที่จะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับความพึงพอใจ

เสถียรภาพ พันธุ์ไพโรจน์ (2549, หน้า 48) มีแนวคิดว่า หากองค์การสามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ ก็จะมีผลทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน มีความกระตือรือร้น มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และมีใจที่จะทุ่มเทความคิด อุทิศเวลา แรงกาย สติปัญญาของตน เพื่อสนองความต้องการขององค์การ มีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กร

หลักการของความพึงพอใจได้อาศัยหลักการของ เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg อ้างถึงใน สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2545, หน้า 345 – 347) ที่ได้พัฒนาทฤษฎีการจูงใจซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายเป็นหลักการที่เกี่ยวกับการจัดหาสิ่งจูงใจเพื่อตอบสนองความพึงพอใจในการทำงานให้แก่บุคลากรหรือพนักงานในองค์กร ได้แก่

1. หลักการความสำเร็จของงาน จัดระบบการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถและทักษะของบุคลากรหรือพนักงานในองค์กรเพื่อช่วยให้เขาสำเร็จในการทำงานใน หลักการที่ว่าจัดคนให้เหมาะสมกับงาน

2. หลักการได้รับการยกย่องชมเชย จัดระบบการยกย่องชมเชยบุคคลหรือพนักงานที่ ปฏิบัติงานดีเด่น โดยการประกาศเกียรติคุณยกย่องชมเชยผู้ปฏิบัติงานดีเด่นในรอบเดือนหรือ ประจำปีหรือประกาศยกย่องชมเชยพร้อมให้รางวัลแก่บุคลากรหรือพนักงานที่ประดิษฐ์คิดค้น หรือ สร้างสรรค์งานใหม่หรือเสนอแนะกระบวนการผลิตที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของสินค้า หรือบริการ ให้แก่องค์กร

3. ความพึงพอใจจากการที่ได้รับมอบหมายงานที่พอใจ จัดระบบมอบหมายงานให้ สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถและทักษะของบุคลากรหรือพนักงาน เพื่อให้บุคลากรหรือ พนักงานเกิดความพึงพอใจอันจะจูงใจในการเพิ่มผลผลิตได้ทางหนึ่ง

4. ความพึงพอใจจากการได้รับการไว้วางใจ ให้รับผิดชอบในงานที่สำคัญ ๆ จัดระบบ มอบหมายงานที่เหมาะสมเพื่อให้บุคลากรหรือพนักงานได้มีส่วนรับผิดชอบในงานที่สำคัญ ๆ พร้อมกับการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรหรือพนักงานพร้อม ๆ กัน ไปด้วย

5. ความพึงพอใจจากโอกาสความก้าวหน้า จัดระบบบริหารบุคลากรหรือพนักงานให้ ได้รับความก้าวหน้า ทั้งการพิจารณาความดีความชอบและการเลื่อนตำแหน่ง และการย้ายไปดำรง ตำแหน่งตามระบบคุณธรรมที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อดำรงไว้ซึ่งความยุติธรรม

6. ความพึงพอใจจากการได้รับการพัฒนา จัดระบบการพัฒนาบุคลากรหรือพนักงานให้ ได้รับการพัฒนาตามขั้นตอนที่เหมาะสม เช่น ให้ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน ประชุมสัมมนาและ ได้รับการสอนงาน เป็นต้น

พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจนั้นมีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของบุคคล ดังนั้นในการสร้างเอกสารประกอบการเรียน ผู้สร้างควรคำนึงถึงหลักการและแนวคิด ดังกล่าว เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียน อันจะส่งผลต่อ ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

การสร้างความพึงพอใจในการเรียน

จากการศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ อารี พันธุ์มณี (2542, หน้า 198) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้นั้น มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครูควรส่งเสริมให้เด็กเกิด พฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. การชมเชยและการคำหิ ทั้ง 2 ประการจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. การทดสอบบ่อยครั้ง การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้นเพราะอาจหมายถึงการเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา การทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ การเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงและเป็น ความพึงพอใจของผู้เรียน
 3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ด้วยการเสนอแนะ หรือกำหนดหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง
 4. ใช้ชีวิตการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ที่เร้าความสนใจ เพราะวิธีการที่แปลกใหม่ที่ ผู้เรียนยังไม่ประสบมาก่อนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตื่นตัวและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น
 5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่มอบหมายเพื่อช่วยผู้เรียนเกิดความพยายามในหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายประสบผลสำเร็จด้วยดี และเกิดความพึงพอใจกับความสำเร็งนั้น ๆ
 6. ยกตัวอย่างจากสิ่งที่ไม่เคยพบ หรือคาดไม่ถึง การยกตัวอย่างประกอบกิจกรรมการ เรียนการสอนควรเป็นตัวอย่างที่ผู้เรียนคุ้นเคย เพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น
 7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เรียนรู้มาก่อน การเชื่อมโยงสิ่งใหม่ให้สัมพันธ์กับสิ่งที่ เป็นประสบการณ์เดิม จะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนสนใจบทเรียนยิ่งขึ้น เพราะผู้เรียนคาดหวังไว้ว่าจะนำสิ่งที่เรียนไปใช้ประโยชน์และเป็นพื้นฐานต่อไป
 8. เกมและละคร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่นเกม และการแสดงละครนั้น จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริมความสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียน และช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
 9. สถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนไม่พึงปรารถนา เช่น สภาพความจำเจในห้องเรียน หรือ บรรยากาศในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาจเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนเบื่อ ไม่พอใจ ขัดแย้ง ควรหาทางลดหรือจัดให้หมดไป เพราะเป็นสิ่งที่อุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- พอสรุปได้ว่า ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บรรลุจุดประสงค์ ต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ สถานการณ์ สื่อการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจทำกิจกรรมจนบรรลุจุดประสงค์

การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ

การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจ ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางในการสร้างเครื่องมือการ วิจัยทางการศึกษาของ พิศณุ พองศรี (2549, หน้า 133-136) มาเป็นแนวทางในการสร้าง พอสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งพิจารณาถึงรายละเอียดของตัวแปรว่ามีองค์ประกอบ คุณลักษณะ หรือพฤติกรรมที่จะแสดงออกถึงความหมายของตัวแปร พิจารณาถึงเครื่องมือวัดที่จะใช้

2. นิยามตัวแปร หรือประเด็นที่จะศึกษาทั้งนิยามเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถวัดได้จากผลสรุปการทบทวนเอกสาร โดยเฉพาะตัวแปรที่เป็นนามธรรม ต้องนิยามให้ถูกต้อง บางตัวแปรต้องนิยามหลายขั้นตอนจนกว่าจะวัดได้ ทั้งนี้ พึงจำไว้เสมอว่ารายการข้อคำถามของเครื่องมือทุกประเภทต้องมีที่มาอย่างชัดเจน จากทฤษฎี หลักการ แนวคิด หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ฯลฯ

3. ร่างรายการข้อคำถาม โดยมีที่มาจากนิยามตัวแปร หรือประเด็น หรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ การร่างรายการข้อคำถามได้โดยไม่มีที่มาจากไหนจะทำให้ไม่มีทฤษฎี หลักการ แนวคิด หลักสูตร จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ฯลฯ รองรับ เปรียบเสมือนลูกที่เกิดมาไม่มีพ่อแม่ ปู่ย่าตายาย สืบหาต้นตระกูลไม่ได้ ไม่ได้รับการยอมรับ ซึ่งปรากฏอยู่เสมอว่าผู้วิจัยสร้างข้อคำถามอย่างสะเปะสะปะ ถ้ามีความอัจฉริยะสามารถสร้างข้อคำถามได้โดยไม่มีที่มาแล้ว ค่อยนำไปนิยามได้ตรงกับทฤษฎี ก็ถือว่าเป็นความสามารถพิเศษ ต่อไปอาจเดินถอยหลังได้ดีกว่าเดินไปข้างหน้า

4. พัฒนาปรับปรุงเครื่องมือตามขั้นตอน โดยใช้วิธีการที่ไม่ใช้สถิติและใช้สถิติ

การสร้างและการแปลความหมายแบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจ เป็นเครื่องมือวัดที่จะใช้วัดความพึงพอใจของผู้เรียนต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่ง ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2549, หน้า 38) ได้ใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง พอใจอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง พอใจมาก
- 3 หมายถึง พอใจพอสมควร
- 2 หมายถึง พอใจน้อย หรือค่อนข้างไม่พอใจ
- 1 หมายถึง พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่ง หรือไม่พอใจค่อนข้างมาก

หลังจากวัดความพึงพอใจด้วยการจัดอันดับคุณภาพ 5 อันดับแล้ว สามารถแปลความหมายระดับความพอใจ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวัดด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (พิสนุ ฟองศรี, 2549, หน้า 184) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเกี่ยวกับการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนมีดังต่อไปนี้

บุญสุวรรณ ธารพิศุทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา ง30283 งานห้องสมุด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด ที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเฉลี่ย 82.01 / 80.66

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากศึกษาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด สูงกว่าก่อนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านรูปแบบการนำเสนอ และด้านผลที่นักเรียนได้รับอยู่ในระดับมาก

ไพรินทร์ จันทร์สุก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 คือ 81.96 / 80.94

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก (X=4.49)

พวงผกา ตลิ่งจิตต์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ รหัสวิชา ง30215 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่า

1. การใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเรียบเรียงโดย พวงผกา ตลิ่งจิตต์ มีประสิทธิภาพระหว่างเรียนและหลังเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐาน

การหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 กำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 โดยมีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพเท่ากับ 84.92/86.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ออกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก

สุนทรี เชี่ยวว่อง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/81.20

2. นักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

จุฑามาศ ปานศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของเอกสารเอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

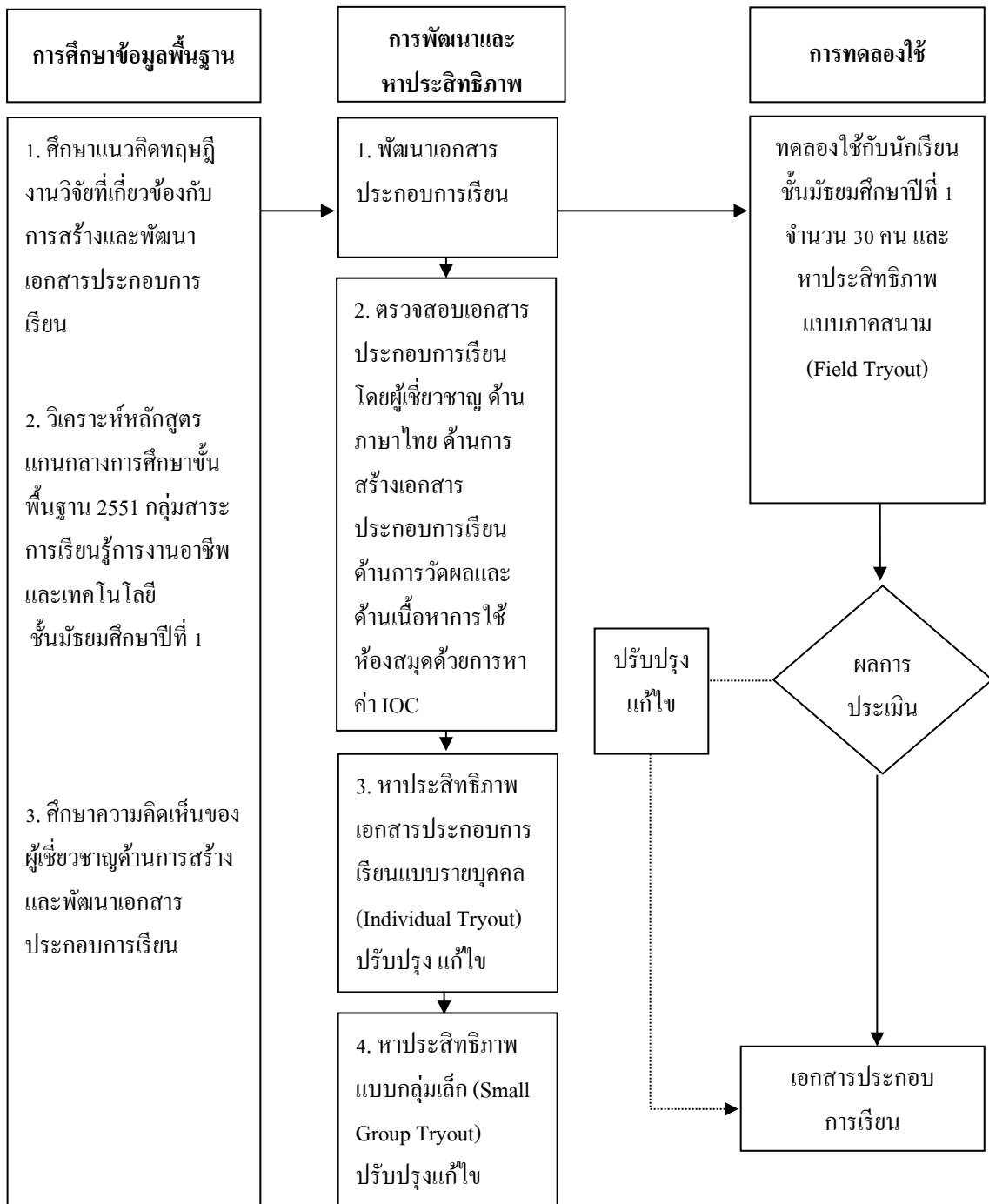
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา หลังการทดลองใช้ออกสารเอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้ออกสารประกอบการเรียนวิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา มีความคิดเห็นต่อเอกสารเอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียน สรุปได้ว่า เอกสารประกอบการเรียนเป็นสื่อการเรียนที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งด้านเนื้อหาสาระ การใช้ภาษาไทย และช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ผู้ศึกษามองเห็นคุณค่าและประโยชน์ดังกล่าวจึงได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สำหรับใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนแก่นักเรียน ครูผู้สอน หรือผู้ที่สนใจที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการศึกษา

การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้แสดงไว้ในภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่เรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 525 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest - Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 60-61) มีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

E แทน กลุ่มทดลอง (Experimental group)

T₁ แทน การทดสอบก่อนทำการทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

T₂ แทน การทดสอบหลังทำการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

X แทน การจัดการกระทำ (Treatment) ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 แผน จำนวนเวลา 40 ชั่วโมง
2. เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 หน่วย
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี

1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

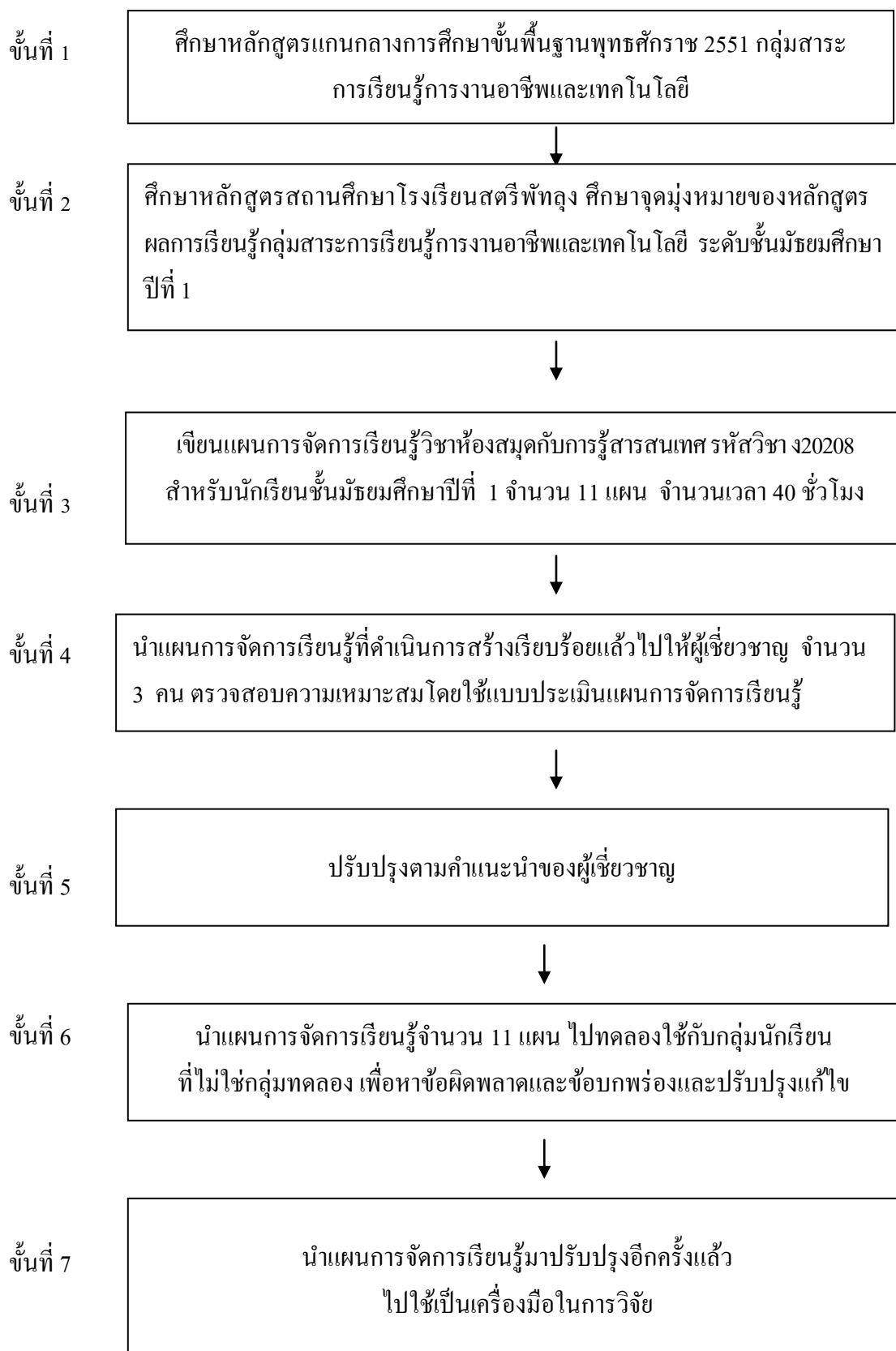
1.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 แผน จำนวนเวลา 40 ชั่วโมง โดยแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. เป้าหมายการเรียนรู้
2. สาระสำคัญ/แนวคิดหลัก
3. สาระการเรียนรู้
4. หลักฐานการเรียนรู้
5. การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
6. กระบวนการเรียนรู้ /รูปแบบการจัดกิจกรรม
7. กิจกรรมการเรียนรู้
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้
9. กิจกรรมเสนอแนะและกิจกรรมต่อเนื่อง

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดำเนินการสร้างเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าเฉลี่ย 4.77 อยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก ง หน้า122) และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองสอนกับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะสอน บันทึกสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

1.6 ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องแผนการจัดการเรียนรู้อีกครั้ง เพื่อนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดแผนภาพที่ 2



ภาพที่ 2 ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208

2. เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียน

2.3 นำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างเป็นเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหาคุณภาพเอกสารประกอบการเรียนตามขั้นตอน ดังนี้

2.3.1 วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อนำมากำหนดผลการเรียนรู้ เนื้อหาและกิจกรรมประกอบเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.3.2 ดำเนินการสร้างเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวม 5 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 เรื่อง ห้องสมุด

หน่วยที่ 2 เรื่อง แหล่งเรียนรู้

หน่วยที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด

หน่วยที่ 4 เรื่อง หนังสืออ้างอิง

หน่วยที่ 5 เรื่อง การจัดหมู่และการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศ

2.4 จัดทำเอกสารประกอบเรียนและนำไปหาคุณภาพดังนี้

2.4.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องตามโครงสร้างและเนื้อหา โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยใช้ค่าน้ำหนักในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง มากที่สุด

ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง มาก

ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง ปานกลาง

ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง น้อย

ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง น้อยที่สุด

2.4.2 นำระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ได้คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.63 ผลการประเมินอยู่ในระดับ มาก

(รายละเอียดภาคผนวก ง หน้า 125)

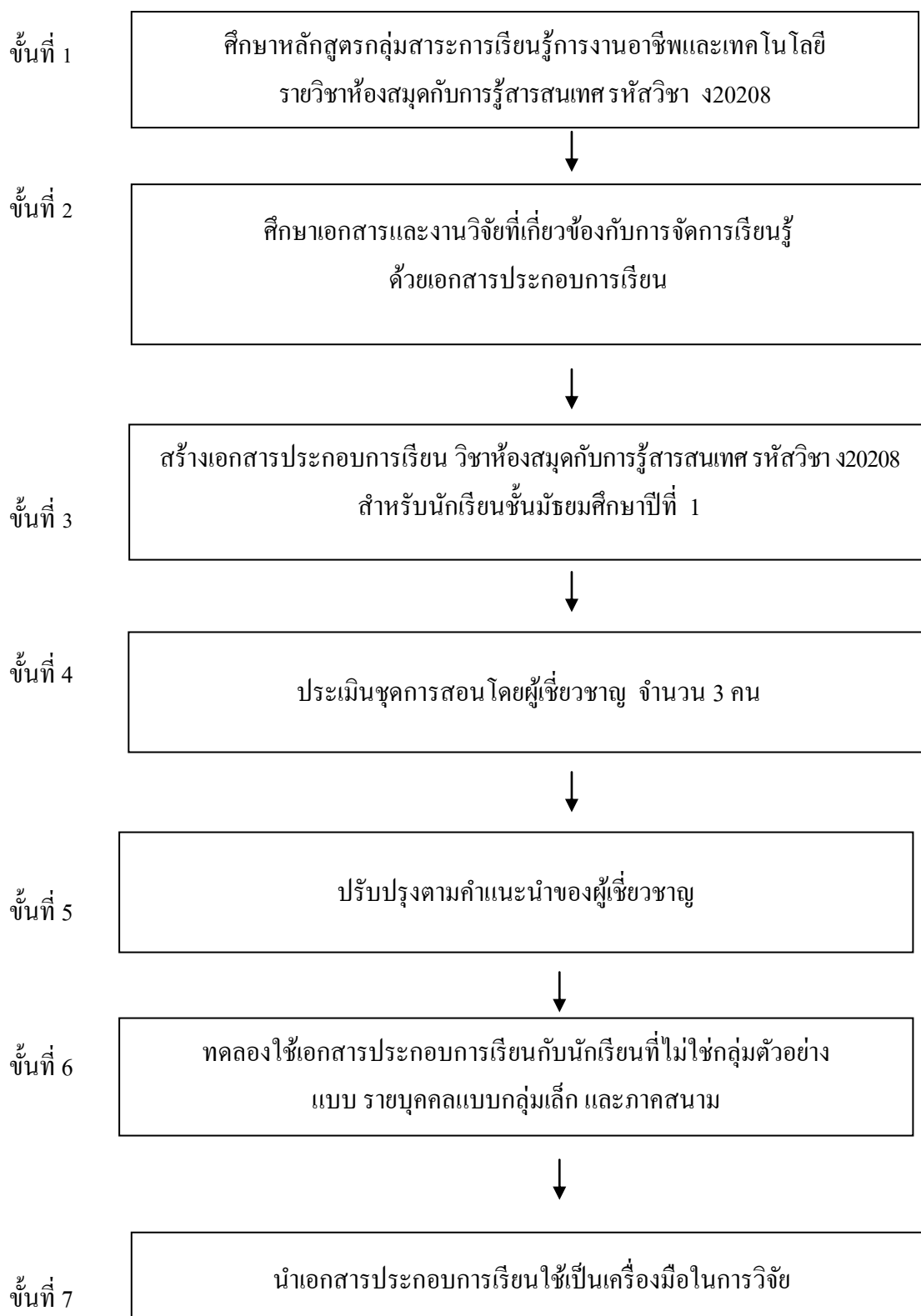
2.4.3 นำเอกสารประกอบการเรียนที่ผ่านการหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญมาทดลองหาประสิทธิภาพ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองรายบุคคล โดยนำเอกสารประกอบการเรียนไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน ที่มีผลการเรียน เก่ง อ่อน และปานกลาง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และวิธีการปฏิบัติให้นักเรียนทราบแล้วให้นักเรียนนำเอกสารประกอบการเรียนไปปฏิบัติและคอยดูแลอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งการปฏิบัติครบทุกกิจกรรม หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้เท่ากับ 73.33/75.00 (รายละเอียดภาคผนวก ค หน้า 109) ผู้ศึกษา ได้สัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 3 คน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข จากการสัมภาษณ์นักเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ คือ ภาษาที่ใช้ในเอกสารประกอบการเรียนเข้าใจได้ยาก เนื้อหามากเกินไป และให้เพิ่มภาพประกอบเพื่อสร้างความสนใจจากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นผู้ศึกษาได้ทำการปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองกับกลุ่มย่อย

ขั้นที่ 2 การทดลองกลุ่มย่อย นำเอกสารประกอบการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีพัทลุง อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและนักเรียนไม่ซ้ำกับขั้นที่ 1 จำนวน 10 คน เพื่อศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหา กิจกรรมและการประเมิน ระยะเวลาการใช้เอกสารประกอบการเรียน หลังจากที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมครบทุกเล่มแล้ว ผู้ศึกษาให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียน และคะแนนทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบ

การเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้เท่ากับ 79.80/80.25 (รายละเอียดภาคผนวก ค หน้า 110) ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์นักเรียนทั้ง 10 คน เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข จากการสัมภาษณ์นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้ คือ เนื้อหาและกิจกรรมน่าสนใจมากขึ้นทำให้รู้สึกสนุกกับการเรียนรู้รู้สึกตื่นเต้นเมื่อทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง จากข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองภาคสนาม

ขั้นที่ 3 การทดลองภาคสนาม โดยการนำเอกสารประกอบการเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนสตรีพัทลุงอำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 33 คน ผู้ศึกษาได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนและให้เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศรหัสวิชา ง20208 เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาจบเล่มแล้วให้ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนของแต่ละเล่ม หลังจากนั้นนักเรียนเรียนครบทุกเล่มแล้ว ผู้ศึกษาให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ 80/80 ได้เท่ากับ 82.67 /83.18 (รายละเอียดภาคผนวก ค หน้า 110) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และพร้อมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุงต่อไป ดังรายละเอียดภาพที่ 3



ภาพที่ 3 ขั้นตอนการสร้างเอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ดำเนินการสร้าง ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล

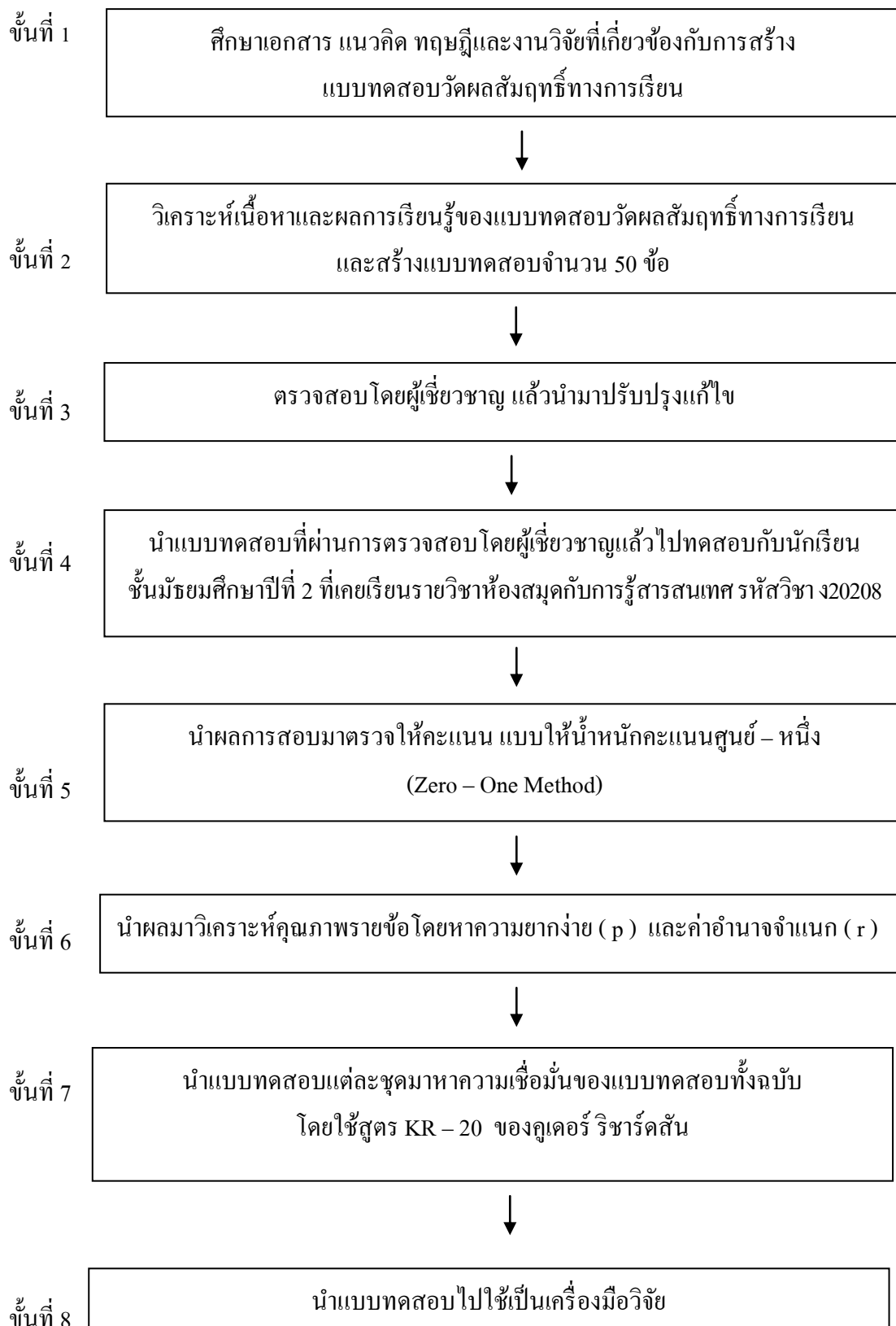
3.2 วิเคราะห์เนื้อหาและผลการเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแบ่งพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ออกเป็น 6 ด้าน คือ ความรู้ – ความจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์ และด้านการประเมินค่า มาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

3.3. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องระหว่างผลการเรียนรู้กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ความถูกต้องด้านภาษา แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องไม่น้อยกว่า .50 ปรากฏว่าข้อทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 1.00 ทุกข้อ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีพัทลุง ซึ่งเคยเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 มาแล้ว นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) กำหนดค่าความยากง่ายระหว่าง .20 – .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) กำหนดค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ปรากฏว่าแบบทดสอบมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.53 – 0.73 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.27 – 0.73

3.5 คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนฉบับเดียวกัน โดยมีค่าความยากง่าย(p) ตั้งแต่ 0.53-0.73 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27-0.73 (ภาคผนวก ค หน้า 116)

3.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 ข้อ มาหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ใช้สูตร KR – 20 ของคูเดอร์ - ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 123) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.951 (ภาคผนวก ค หน้า 117) ดังรายละเอียดภาพที่ 4



ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้ศึกษาจะดำเนินการสร้างดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบวัดความพึงพอใจจากหนังสือแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 20 ข้อ โดยแต่ละข้อมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

คะแนน 5 หมายถึง	ผู้ตอบมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนน 4 หมายถึง	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนน 3 หมายถึง	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
คะแนน 2 หมายถึง	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับน้อย
คะแนน 1 หมายถึง	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

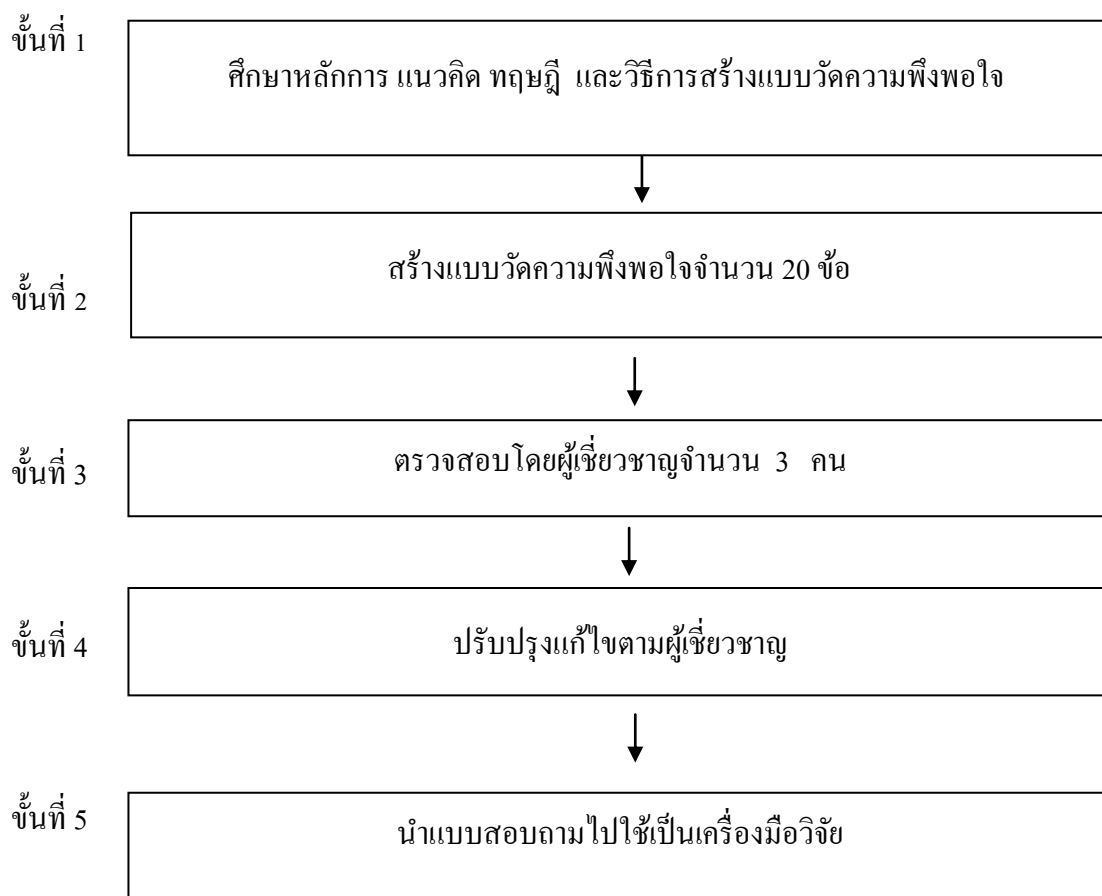
4.3 การตีความค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	ผู้ตอบมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความตรงของข้อคำถาม

4.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำไปเสนออีกครั้งได้คะแนนเฉลี่ยจากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 4.81 ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก (ภาคผนวก ง หน้า 130)

4.6 พิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อนำไปเป็นเครื่องมือวิจัย จำนวน 14 ข้อ ดังรายละเอียดภาพที่ 5



ภาพที่ 4 ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นบันทึกคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมทุกครั้ง
3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล

4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2545 : 137) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2545 : 137)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ค่าร้อยละ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นค่าร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2545 : 117)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

2.2 ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2545 : 129)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของข้อคำถามแต่ละข้อ

R แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อสอบทั้งหมด

2.3 ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2545 : 129)

$$R = \frac{R_u - R_e}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	R	แทน	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
	R_u	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มเก่ง
	R_e	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบถูกในข้อนั้นในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวน

2.4 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของคูเดอร์ – ริชาร์ดสัน สูตร KR.-20 ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศรหัสวิชา ง20208 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2545 : 123)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อทดสอบในแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ตอบผิด ($q = 1-p$)
	s_t^2	แทน	ผลความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2.5 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจโดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 132)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาการแจกแจงความถี่แบบที
	\bar{X}_H	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนนักเรียน

2.6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ ตามวิธีของคอนบาค
 โดยใช้สูตร ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2545 : 125-126)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(\frac{1 - \sum S_i^2}{S_i^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 k แทน จำนวนข้อคำถาม
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของข้อความแต่ละข้อ
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2.7 ค่าประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้
 สารสนเทศรหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตรดังนี้ (เผชิญ กิจ
 ระการ, 2544 : 44-45)

$$E_1 = \left[\frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \right] \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \left[\frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \right] \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด
	$\sum F$	แทน	ผลรวมคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้ t-test dependent (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 328) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	D	แทน	ผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างระหว่างข้อมูลแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่

3.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	ผู้ตอบมีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	ผู้ตอบมีความพึงพอใจน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษา เรื่อง การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้ศึกษาจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจากการทดลอง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ผลต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน และศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีสมมติฐานว่า

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคุณภาพตามเกณฑ์ 80 / 80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนอยู่ในระดับมาก

ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการพัฒนาของเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ดังตาราง 2 (รายละเอียดดังกล่าว ภาคนวค ค หน้า 113)

ตาราง 2 แสดงผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ประสิทธิภาพ
คะแนนการทำแบบทดสอบย่อย หลังเรียนด้วยเอกสารประกอบ การเรียนรู้ ทั้ง 5 บทเรียน	30	50	40.80	3.02	81.60
คะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียน	30	40	33.27	1.17	83.17
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม $E_1/E_2 = 81.60/83.17$					

จากตาราง 2 พบว่า เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 81.60/83.17 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ข้อที่ 1 ดังนั้นเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ผล ดังตาราง 3 (รายละเอียดคังภาคผนวก ค หน้า 118)

ตาราง 3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t
ก่อนเรียน	30	30.23	1.36	20.00**
หลังเรียน	30	33.27	1.17	

$t_{.01} (df = 29) = 2.462$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า หลังการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้สอบถามหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์ผล ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงคะแนนความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 (n = 30)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เนื้อหาเรื่องการใช้ห้องสมุดในเอกสารประกอบการเรียนง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.63	0.49	มากที่สุด
2. เนื้อหาเรื่องการใช้ห้องสมุด มีความสำคัญและจำเป็นต่อนักเรียนในการนำมาใช้เพื่อการศึกษา	4.43	0.63	มาก
3. เนื้อหาเรื่องการใช้ห้องสมุดนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตได้	4.67	0.48	มากที่สุด
4. เนื้อหาเรื่องการใช้ห้องสมุดในเอกสารประกอบการสอนจำนวนที่เหมาะสม	4.37	0.89	มาก
5. เอกสารประกอบการเรียนแบ่งเนื้อหาออกเป็นเรื่องย่อย ทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ	4.53	0.51	มากที่สุด
6. นักเรียนมีความสุขกับการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน	4.37	0.72	มาก
7. เอกสารประกอบการเรียน ลำดับเนื้อหาของบทเรียนได้เหมาะสมและมีความสัมพันธ์กัน	4.57	0.50	มากที่สุด
8. เอกสารประกอบการเรียนช่วยให้นักเรียนสนใจที่จะอ่านหนังสือมากขึ้น	4.30	0.60	มาก
9. เอกสารประกอบการเรียน มีขนาดและรูปแบบตัวอักษรที่ง่ายต่อการอ่านและมีความชัดเจน	4.57	0.57	มากที่สุด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
10. เอกสารประกอบการเรียนมีความสะดวกในการใช้ประกอบการเรียน	4.50	0.57	มาก
11. เอกสารประกอบการเรียนมีกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาความรู้และความคิดให้นักเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด
12. เอกสารประกอบการเรียนมีเนื้อหาและกิจกรรมที่ช่วยพัฒนานิสัยรักการอ่านให้กับนักเรียน	4.53	0.78	มากที่สุด
13. นักเรียนสามารถใช้เอกสารประกอบการเรียนศึกษาด้วยตัวเองได้อย่างสะดวก	4.40	0.77	มาก
14. แบบทดสอบท้ายชุดการเรียนช่วยให้นักเรียนสามารถประเมินความรู้ของตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนได้	4.43	0.63	มาก
โดยรวม	4.49	0.21	มาก

จากตาราง 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีพัทลุง ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.21 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษา สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศรหัสวิชาง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการศึกษา

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ที่พัฒนามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 อยู่ในระดับมาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่เรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ของโรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียน จำนวน 525 คน
- 2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนสตรีพัทลุง จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 11 แผน จำนวนเวลา 40 ชั่วโมง
2. เอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 หน่วย
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาในครั้งนีผู้ศึกษาได้ดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นบันทึกคะแนนที่ได้จากการทำกิจกรรมทุกครั้ง
3. ทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 ข้อ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล
4. สอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจ บันทึกคะแนนผลการทดสอบเป็นรายบุคคล

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.60/83.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 มีค่าเฉลี่ยทุกด้าน (\bar{X}) เท่ากับ 4.49 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.21 เมื่อเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาระดับความพึงพอใจ พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ในระดับมากเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 ผลปรากฏว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทุกประการ แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 เหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งอาจเป็นไปตามสาเหตุดังต่อไปนี้

1. เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 มีการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตามหลักวิชา โดยนำเอกสารประกอบการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญการสร้างเอกสารประกอบการเรียน พิจารณารูปแบบ รูปเล่ม เนื้อหา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และการใช้ภาษาเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป และมีการประเมินก่อนนำไปใช้จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนทั้งที่เป็นรายบุคคล รายกลุ่ม และทดลองภาคสนาม จากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้จริง นอกจากนี้เอกสารประกอบการเรียนได้จัดกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนให้การยอมรับ และมีความเคารพในความรู้ความสามารถของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกซึ่งความรู้ความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่ การเรียนการสอนแบบเป็นกลุ่มทำให้ผู้เรียน

มีการแบ่งปัน แลกเปลี่ยน และถ่ายทอดซึ่งกันและกัน จึงทำให้นักเรียนมีการพัฒนาการเรียนรู้ ในทางที่ดีสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามผลการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพจึงส่งผลให้เอกสารประกอบการเรียนนี้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่ง สอดคล้องกับบุญสรวง ชารพิศุทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานผลการพัฒนา เอกสารประกอบการสอนวิชา ง30283 งานห้องสมุด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน สิชลคุณาธารวิทยา ผลการตรวจสอบประสิทธิภาพ พบว่า เอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด ที่ได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ เฉลี่ย 82.01 / 80.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) ไพรินทร์ จันทร์สุก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสาร ประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 คือ 81.96 / 80.94 พวงผกา ตลิ่งจิตต์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อ การเรียนรู้ รหัสวิชา ง30215 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การ งานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่า การใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ห้องสมุด เพื่อการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเรียบเรียงโดย พวงผกา ตลิ่งจิตต์ มีประสิทธิภาพระหว่าง เรียนและหลังเรียน ตามเกณฑ์มาตรฐานการหาค่าประสิทธิภาพ E1/E2 กำหนดเกณฑ์ไว้ 80/80 โดยมีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพเท่ากับ 84.92/86.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้สุนทรี เชี่ยวว่อง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการ เรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/81.20 และจุฑามาศ ปานศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานการใช้เอกสารประกอบการ เรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของเอกสารเอกสาร ประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 สูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนดังกล่าวได้ผ่านการ ตรวจสอบและได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่านและนำมาปรับปรุงแก้ไขจนมีความถูกต้อง

ทั้งเนื้อหาวิชา การจัดทำรูปเล่มและภาพประกอบ และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และการจัดทำแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก็มีการจัดทำอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและนำไปหาคุณภาพอย่างครบถ้วน ได้แก่ ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จึงทำให้เอกสารประกอบการเรียนมีความสมบูรณ์ในทุกด้านส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ บุญสรวง ธารพิศุทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา ง30283 งานห้องสมุดสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนลิขิตคุณาธารวิทยา ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังจากศึกษาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด สูงกว่าก่อนศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ไพรินทร์ จันทร์สุก (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ พวงผกา ตลิ่งจิตต์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ รหัสวิชา ง30215 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01นอกจากนี้ จุฑามาศ ปานศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา หลังการทดลองใช้เอกสารเอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนวิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง20208 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนและครูผู้สอนมีระดับ ความพึงพอใจที่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีรูปแบบน่าสนใจ มีเนื้อหาที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวัดผลประเมินผลที่ดี และมีประโยชน์ในการนำไปใช้อย่างหลากหลายทั้งต่อการเรียนการสอนและชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ

บุญสรวง ธารพิศุทธิ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการสอนวิชา ง30283 งานห้องสมุด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสิชลคุณาธารวิทยา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ได้ศึกษาเอกสารประกอบการเรียน วิชา ง30283 งานห้องสมุด มีความพึงพอใจต่อเอกสารประกอบการเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านรูปแบบการนำเสนอ และด้านผลที่นักเรียนได้รับอยู่ในระดับมาก ไพรินทร์ จันทร์สูง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ ศึกษารายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียน รหัส ง30288 วิชาห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก ($X=4.49$) พวงผกา ตลิ่งจิตต์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รายงานผลการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ รหัสวิชา ง30215 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้ออกสารประกอบการเรียน รายวิชาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีมาก และสุนทรี เชียงว่อง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา รายงานการพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา ท30206 การใช้ห้องสมุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ จุฑามาศ ปานศิริ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องรายงานการใช้เอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา ผลการศึกษาพบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกบินทร์วิทยา มีความคิดเห็นต่อเอกสารเอกสารประกอบการเรียน วิชา ท40216 การใช้ห้องสมุด สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะในด้านประสิทธิภาพ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความพึงพอใจของนักเรียน ทำให้เอกสารประกอบการเรียน วิชาห้องสมุดกับการรู้สารสนเทศ รหัสวิชา ง 20208 มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเอกสารประกอบการเรียนไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเน้นการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียน มีการเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า จัดกิจกรรมที่สอดคล้องคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกด้าน ครูควรสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลทุกครั้ง และทำแบบบันทึกข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนครั้งต่อไป

2. ครูผู้สอนทุกคนและทุกวิชาของทุกระดับชั้น ควรจัดทำเอกสารประกอบการเรียนที่มีองค์ประกอบด้านการพิมพ์และการจัดรูปเล่ม ด้านเนื้อหา และด้านการนำไปใช้ประโยชน์ด้วยตนเอง และศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน เพื่อผู้สอนจะได้เกิดการค้นคว้าหาความรู้ อย่างกว้างขวาง และเกิดความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงสุด

3. ผู้บริหารควรรีการสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้มากขึ้น เช่น จัดหาเอกสารทางวิชาการเพิ่มเติมในห้องสมุดของสถานศึกษาให้มากขึ้น หรือจัดหาสารสนเทศให้ครูได้ใช้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ครูใช้เป็นแหล่งค้นคว้าและศึกษาเรียนรู้

4. สำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าต่อไป ควรศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปพัฒนาให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาให้สมบูรณ์ตามหลักสูตร ควรศึกษาความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำไปสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะสูงขึ้น และศึกษาความต้องการของผู้เรียนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย 83.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

----- . (2545). **วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย.** พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

มลิวัลย์ สมศักดิ์. (2546). **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวิจัยทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

โรงเรียนสตรีพัทลุง. (2552). **หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสตรีพัทลุง พุทธศักราช 2552 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วัฒนา ระงับทุกข์. (2545). **แผนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ.** พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประวัติผู้ศึกษา



ชื่อ - สกุล	นางสาวชนนวรรณ เกื้อเส้ง
วัน - เดือน - ปี เกิด	15 ตุลาคม 2505
ที่อยู่ปัจจุบัน	122 หมู่ 3 ตำบลตำนาน อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) (บรรณารักษศาสตร์) วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช
วันที่เริ่มรับราชการ	วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2531
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนสตรีพัทลุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง